

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — På vej mod en global klimaaf tale i Paris

(2015/C 423/10)

Ordfører:	Annabelle JAEGER (FR/PES), medlem af regionalrådet i Provence-Alpes Côte d'Azur
Basisdokument:	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Parisprotokollen — En plan for bekæmpelsen af globale klimaændringer efter 2020 — COM(2015) 81 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

Nogle få måneder før den 21. partskonference under De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (COP21) og i tråd med sine tidligere udtalelser ⁽¹⁾ fremsætter Det Europæiske Regionsudvalg følgende bemærkninger:

- Regionsudvalget giver Den Europæiske Union (EU) stærk opbakning til fuldt ud at spille sin førende rolle i de internationale forhandlinger
- opfordrer kraftigt EU til at optrappe sin indsats forud for 2020 og ikrafttrædelsen af den nye klimaaf tale, især når det gælder energieffektivitet, et CO₂-prissignal i Europa og mobilisering af international finansiering af klimaindsatsen i udviklingslandene
- tilskynder EU til før Paris og senest i 2016 at hæve sit »tilsigtede nationalt bestemte bidrag« (INDC — »Intended Nationally Determined Contribution«) og mener, at Paris-aftalen bør være en holdbar og dynamisk af tale, som indeholder en mekanisme til at evaluere og med jævne mellemrum (hvert femte år) øge medlemsstaternes bidrag
- opfordrer EU til at vise, hvordan det vil overholde sin del af de finansielle forpligtelser, der blev indgået i København i 2009, og forsvare en retfærdig tilgang til finansiering og differentiering, som gør det muligt at støtte energiomstillingen og modstandsdygtigheden i de fattigste eller mest sårbare områder i verden
- efterlyser en ny global klimastyring baseret på principperne om forvaltning på flere niveauer, hvor de ikke-statslige aktørers indsats anerkendes fuldt ud, og hvor hvert enkelt forvaltningsniveau kan maksimere sin klimaindsats.

Den Europæiske Unions afgørende rolle for en ambitiøs af tale i Paris

1. I lyset af den 5. vurderingsrapport fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC) og dets sammenfattende rapport er Regionsudvalget dybt bekymret over, at verden ikke er på den rette vej mht. at holde temperaturstigningen under 2 °C. Udvalget erkender det presserende behov for at optrappe indsatsen for at reducere udledningen af drivhusgasser og muliggøre en tilpasning til konsekvenserne af klimaforstyrrelsen samt vedtage en af tale i Paris, som gør det muligt ikke at overskride denne tærskel.

2. Derfor opfordrer Regionsudvalget EU til aktivt at støtte et langsigtet globalt mål, som svarer til de mest sikre IPCC-scenarier. Der bør sigtes mod at nå et mål om nul CO₂-udledninger i 2050. Et sådant fælles mål vil sende et kraftigt signal til samtlige lande og samtlige aktører, især investorerne, med det mål at styre verdensøkonomien langt bort fra fossile energikilder.

⁽¹⁾ Udtalelse CdR 2691/2014 om en »Politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030«, Annabelle Jaeger (FR/PES); Udtalelse CdR 5810/2013 om »Grønbog om en ramme for klima- og energipolitikkerne frem til 2030«, Sirpa Hertell (FI/EPP); Resolution CdR 5883/2013 om »UNFCCC's COP19 — Fremme af den internationale klimadagsorden«; udtalelse CdR 3752/2013 om »En EU-strategi for tilpasning til klimaændringer«, Neil Swannick (UK/PES).

Regionsudvalget minder i den forbindelse om, at EU har fastsat et langsigtet reduktionsmål på 80-95 % for drivhusgasemissioner inden 2050.

3. Regionsudvalget mener, at EU's første INDC-forpligtelser går i den rigtige retning, men det opfordrer EU til at gå endnu længere ved at revidere de tilsagn, som Det Europæiske Råd enedes om i oktober 2014, i opadgående retning. Regionsudvalget mener ⁽²⁾, at en reduktion på mindst 50 % af drivhusgasserne i Europa er både realistisk og gavnligt for Europa. Det er også muligt og ønskeligt at opnå mindst 40 % vedvarende energi og 40 % bedre energieffektivitet. Udvalget mener desuden, at EU bør støtte medtagelsen i Paris-aftalen af forpligtelsesperioder og revisionscykluser på fem år fra og med 2025 for at undgå at blive fastlåst i et lavere ambitionsniveau over en lang periode og få mulighed for løbende at tage hensyn til den videnskabelige og teknologiske udvikling.

4. Regionsudvalget opfordrer de udviklede lande inden for og uden for EU til at bebude en »finansiel pakke« inden COP21 for at støtte udviklingslandenes bestræbelser på tilpasning til klimaforandringerne og nedbringelse af drivhusgasemissionerne. Regionsudvalget forventer, at EU fremlægger en køreplan for forhøjelsen af sin finansielle støtte, som skal være forudsigelig, gennemsigtig, ny og supplerende. I dette dokument bør EU oplyse, hvordan det agter at overholde sit løfte om at mobilisere sin rimelige andel af forpligtelserne på 100 mia. USD om året senest i 2020. EU bør i Paris-aftalen ligeledes støtte princippet om nye finansielle forpligtelser for perioden efter 2020, der skal fastlægges for fem år ad gangen, med separate mål for klimatilpasningen, som er blevet forfordelt i klimafinansieringen.

5. Regionsudvalget bifalder også Kommissionens holdning om, at aftalen og tilhørende beslutninger skal danne rammen om et stærkt sæt regler om gennemsigtighed og om et fælles, ensartet system for regelmæssig måling af, rapportering om og verifikation af de enkelte parters opfyldelse af deres mål for drivhusgasemissioner. En sådan ramme vil udgøre et vigtigt grundlag for et meningsfyldt globalt klimasamarbejde og er nødvendig for at fremme tillid og tiltro til, at forpligtelserne opfyldes. Den vil også være vigtig for at kunne forstå den opnåede miljøgenoprettelsesgrad og for at øge ambitionsniveauet og er som sådan i alles interesse.

6. Regionsudvalget bifalder, at Kommissionen har sat sig som mål at få medtaget klimatilpasning som en søjle i aftalen (ved siden af reduktion af drivhusgasser og finansiering). Det er vigtigt at anerkende den klare forbindelse mellem temperaturstigningen og det øgede behov for tilpasning.

Regionsudvalget glæder sig også over, at Den Grønne Klimafond har besluttet på sigt at yde lige stor finansiering til henholdsvis modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer. Det anbefaler Kommissionen at benytte »Mayors Adapt«-initiativet, der blev iværksat i 2014 som led i EU's strategi for tilpasning til klimaforandringer, som god praksis og eksempel til efterfølgelse for de internationale partnere for at forbedre områdets modstandsdygtighed.

Udviklingslandene, især de mindst udviklede og de små østater, er mest sårbare over for klimaforandringer: den nye klimaafale bør gøre det muligt at tage hensyn til deres behov for tilpasning.

7. Regionsudvalget opfordrer også til, at EU fra nu af sætter mere ind på at bekæmpe klimaforandringerne (uden at afvente ikrafttrædelsen af Paris-aftalen i 2020) ved hjælp af følgende tiltag:

- en betydelig forhøjelse af kulstofprisen i Europa, så den kommer op på et troværdigt niveau, som gør det muligt at styre de offentlige og private investeringer i en anden retning. I tillæg til vedtagelsen af stabilitetsreserven for EU's emissionshandelsordning ⁽³⁾ skulle strukturreformen af dette værktøj for tiden efter 2020 varigt kunne begrænse overskuddet af CO₂-kvoter og øge medlemsstaternes udbytte fra salg af kvoter;

Den Europæiske Union bør støtte en allokering af de samlede indtægter fra EU's emissionshandelsordning til energiomstillingen og til den globale bekæmpelse af klimaforandringer, hvoraf mindst 50 % bør gå til Den Grønne Klimafond

⁽²⁾ Udtalelse CdR 2691/2014 om en »Politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030«, Annabelle Jaeger (FR/PES).

⁽³⁾ EU's emissionshandelsordning (European Union Emission Trading Scheme — EU ETS).

- udbredt anvendelse af vedvarende energikilder og sikring af energieffektivitet
- hurtig reduktion af offentlig støtte og tilskud til fossile brændstoffer, som er de vigtigste årsager til klimaforandringer (uanset om der er tale om efterforskning efter nye forekomster, produktion eller forbrug)
- opbakning til konkrete foranstaltninger på lokalt plan og mobilisering af aktører
- tilskyndelse til grønne offentlige indkøb af produkter og tjenesteydelser, som er mere energieffektive.

Regioner og kommuner — løftestænger for opfyldelse af klimamålene

8. Byer og regioner har en vigtig rolle at spille med hensyn til at opfylde og styrke landenes klimamålsætninger. Da deres valg har indflydelse på mobilitet og transport, byplanlægning og det bebyggede miljø, energi og grøn infrastruktur, er de uomgængelige aktører i den globale indsats for at reducere udledningen af drivhusgasser og øge modstandsdygtigheden over for klimaforandringer.

9. Regionsudvalget glæder sig over, at den nye klimaordning tegner til at fokusere mere på faktisk gennemførelse af de forpligtelser, der indgås i Parisprotokollen. Byernes og regionernes rolle fremhæves af Kommissionen og mange andre aktører i FN-forhandlingerne ⁽⁴⁾ om klimaet. De er fortalere for, at den nye aftale anerkender byernes og regionernes indsats, uden hvilken staterne ikke vil være i stand til at opfylde deres forpligtelser. Troværdigheden af de forpligtelser, som parterne påtager sig, vil afhænge af, hvor stærkt og reelt byerne og regionerne såvel som industrien og investorerne engagerer sig.

10. Det er nødvendigt at skabe øget opmærksomhed omkring Borgmesteraftalen og forlænge den til 2030 og 2050 for at øge den dynamik, der udgår fra de 6 500 europæiske byer og regioner, som har undertegnet aftalen og forpligtet sig til at gå videre end EU's mål for reduktion af drivhusgasemissioner frem til 2020.

Regionsudvalget går ind for, at tilgangen i Borgmesteraftalen finder udbredelse på verdensplan, og opfordrer Kommissionen til at yde den nødvendige støtte til en sådan dynamik, som respekterer de lokale forhold. En sådan udbredelse bør koordineres med og tage hensyn til andre internationale og nationale initiativer, der er taget af netværk af lokale myndigheder, såsom »Compact of Mayors«. Samtidig bør man undgå at marginalisere de byer, som måtte have besluttet at gøre noget for klimaet uden at være en del af aftalen.

11. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at udvirke, at der i den nye aftale bliver taget hensyn til byernes og regionernes kvantificerbare og målbare indsats som led i medlemsstaternes bidrag (vedrørende reduktion af drivhusgasemissioner, energibesparelser og vedvarende energiformer). Kommissionen kan bl.a. basere sig på arbejdet i »Compact of States and Regions«, Borgmesteraftalen og »Compact of Mayors«, som alle indeholder tydelige, præcise og gennemsigtige forpligtelser for byer og regioner i Europa og resten af verden.

Regionsudvalget anser det for nødvendigt at skabe passende betingelser i form af lovgivning og finansieringsmekanismer for at give byer og regioner mulighed for at yde den bedst mulige indsats.

12. Regionsudvalget peger endnu en gang på behovet for en målbevidst og innovativ politik for investeringer i bæredygtige projekter — især på områderne energi og tilpasning — og for at inddrage byer og regioner i processen for tildeling af finansiering og tage hensyn til mindre projekter i henhold til Juncker-planen. Det anbefaler, at man undersøger idéen om at fratrække klimainvesteringer ved beregningen af gælden i henhold til »Maastricht«.

13. Regionsudvalget anbefaler lettere adgang for byer og regioner til de vigtigste internationale klimafonde: Den Grønne Klimafond, Den Globale Miljøfacilitet og Tilpasningsfonden.

Navnlig vil en direkte adgang for lokale og regionale myndigheder i de mest sårbare udviklingslande til de internationale klimafonde, såsom Den Grønne Klimafond, gøre det muligt for disse aktører at gå hurtigere til værks i en fælles tilgang til klima og årtusindudviklingsmål.

⁽⁴⁾ De Forenede Nationer.

14. Regionsudvalget foreslår en international klimastyring, der kan udgøre en formaliseret ramme om byernes og regionernes indsats, og som bygger på princippet om forvaltning på flere myndighedsniveauer:

- udvalget minder om de lokale og regionale myndigheders ønske om, at der i aftalen indføres et afsnit om deres centrale rolle i forbindelse med klimaudfordringerne, og om at deres rolle i processen for De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC) bliver formaliseret, så de får mulighed for at yde den størst mulige klimaindsats
- udvalget anmoder navnlig om, at sekretariatet for UNFCCC og værtslandet systematisk afsætter en dag til lokale myndigheder under partskonferencen samt et særligt område til lokalforvaltninger, således som det var tilfældet i år for COP21
- udvalget anmoder endvidere om etablering af en struktureret dialog under selve forhandlingsrunden og ikke kun i løbet af de internationale konferencer i slutningen af året. Kommissionen kunne foregå med et godt eksempel ved at institutionalisere en dialog med Regionsudvalget flere gange om året, før og under de konferencer, der afholdes som led i UNFCCC (partskonferencen og de forberedende konferencer i Bonn, Tyskland).

15. Regionsudvalget ser frem til afholdelsen af et verdenstopmøde om klima og territoriale spørgsmål i Lyon den 1. og 2. juli samt et verdenstopmøde om klimaet for lokale myndigheder den 4.-7. december i Paris, og agter at deltage. Disse arrangementer er en lejlighed for alle ikke-statslige aktører til at samarbejde før og under COP21 og understrege deres afgørende rolle ved at bebude stærke tilsagn for at sætte gang i den globale klimaindsats, herunder medlemsstaternes.

16. Regionsudvalget anbefaler endelig, at EU arbejder for, at der på partskonferencen træffes beslutning om et arbejdsprogram for byers og regioners klimaindsats med fastlæggelse af en modus operandi mellem de lokale og regionale myndigheder på den ene side og staterne på den anden side. Man kan tage udgangspunkt i eksemplet med biodiversitetskonventionen (CBD), som i 2010 vedtog en handlingsplan for byer og regioner ⁽⁵⁾. En sådan plan ville være en fleksibel anvendelse af princippet om flerniveaustyring på internationalt plan.

Alle aktørers engagement er afgørende for en vellykket COP21-konference og for den internationale bekæmpelse af klimaforstyrrelsen.

17. IPCC og De Forenede Nationers Miljøprogram har gjort os det klart, at for at holde den globale opvarmning på under 2 °C frem til århundredets udgang må alle aktører fra nu af optrappe deres indsats for at reducere emissionerne, begyndende med de lande, som bærer det største ansvar for klimaforandringerne.

Den ny klimapolitik bør være baseret på bred støtte fra alle interessenter og gennemføres ved hjælp af en bottom-up-tilgang. Byer og regioner spiller i denne forbindelse en væsentlig rolle med hensyn til at informere, gå i spidsen med et godt eksempel og være et samlende organ for de forskellige aktørers initiativer.

18. Med henvisning til de igangværende drøftelser om den handlingsdagsorden, som det fælles franske og peruvianske formandskab for partskonferencen har foreslået for at styrke alle aktørers klimaindsats, gentager Regionsudvalget sit ønske om, at byer og regioner deltager i denne dagsorden. Regionsudvalget:

- opfordrer Europas regioner og byer til at fastholde og udvide deres tilsagn vedrørende kvantificerbare mål for nedbringelse af drivhusgasemissioner, ren transport, udvikling af vedvarende energi og energibesparelser for at sætte fornyet skub i den dynamik, der er knyttet til Parisaftalen. Udvalget opfordrer dem til at tilslutte sig de initiativer, som er knyttet til Borgmesteraftalen og initiativerne »Compact of Mayors« og »Compact of States and Regions«, og til at deltage i de vigtige arrangementer i Lyon og Paris for at vise deres målbevidsthed
- opfordrer regioner og byer til at fortsætte med at udveksle god praksis internt i Europa, men også mellem Nord og Syd, bl.a. via NAZCA-plattformen ⁽⁶⁾, »Compact of Mayors« og »Compact of States and Regions«

⁽⁵⁾ COP 10 Decision X/22. Plan of Action on Subnational Governments, Cities and Other Local Authorities for Biodiversity <https://www.cbd.int/decision/cop/default.shtml?id=12288>

⁽⁶⁾ Plattformen for ikke-statslige aktørers klimaindsats (Non-State Actor Zone for Climate Action — NAZCA).

- er klar over, at troværdigheden af de forpligtelser, der indgås, afhænger af de kriterier, hvorefter projekter og initiativer udvælges, deres gennemsigtighed, hvor stringente metoderne er, og hvor seriøst de evalueres. Borgmesteraftalen er et forbillede på dette område og vil kunne være en inspiration for andre igangværende og kommende initiativer for at sikre et solidt MRV-system⁽⁷⁾ (monitoring, reporting and verification). Her opfordrer Regionsudvalget EU til at sikre sammenhæng mellem og harmonisering af disse initiativer i EU og på internationalt plan
- opfordrer også Europas byer og regioner til at benytte deres decentrale internationale samarbejde til at støtte energiomstillingen og modstandsdygtigheden i tredjelande, navnlig i de fattige og sårbare lande. Disse privilegerede forbindelser mellem regioner og byer over hele verden kan udnyttes til at etablere et klimadiplomati på alle niveauer.

19. I denne ånd af fælles mobilisering agter Regionsudvalget at afgive ensartede udmeldinger sammen med Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og således vise, at regioner og byer har mobiliseret sig sammen med civilsamfundet og erhvervslivet i opløbet til COP21.

20. Den globale opvarmning er en af menneskehedens største udfordringer for den bæredygtige udvikling, sundheden og verdensøkonomien. Konferencen i Paris er ikke et mål i sig selv, men igangsætter en dynamisk og fremtidsorienteret proces, der vil give det internationale samfund mulighed for at rette kursen op og atter slå ind på en vej, der gør det muligt at holde temperaturstigningen under 2 C. En ny global klimaaftale i Paris er en absolut nødvendighed, og lige så vigtigt er det at muliggøre og styrke aktørernes dynamik for at sikre et fælles svar, som står mål med udfordringerne.

Bruxelles, den 14. oktober 2015.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

⁽⁷⁾ Overvågning, rapportering og kontrol af emission af drivhusgasser (monitoring, reporting and verification — MRV).